

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus DETSEMBER 2012

Armas lugeja!

Adventinädalad on jälle käes, laupäeval süütame esimese küünla. Oleme seda teinud juba tublisti üle kahekümne aasta. Peale on kasvanud terve põlvkond, kellele advent tähendab midagi sellist, mis oli juba enne neid või nende lapsepõlves. Tule sinagi laupäeval kell viis adventikontserdile toomkirikusse ja adventiküünla süütamisele piiskopilinnuses. Võta kaasa küünlalatern, et viia valgus oma koju. Pangem tähele, kui vähe on tarvis, et tuba saaks valgeks! Üks küünal annab palju valgust. Teise küünlaga on valgus suurenenud poole võrra. Siis tulevad kolmas ja neljas küünal, ning korraga on valgus lõplikult vallutanud pimeduse.

Adventiaeg on enesesse vaatamise aeg. Just nüüd tasub seisatada ja mõelda, mida olen teinud head ja väärtuslikku või mida vajalikku olen jätnud tegemata. Vaadake üksteisele silma ja laskem ka endale silma vaadata. Meie asjaliku ajastu kõige nõrgemaks lüliks on osutunud inimene, tavaline inimene, kes elab üksi või peres, suures või väikeses majas, käib lasteaias, koolis või tööl; on pensionär, õnnelik või õnnetu. Üksindus võib tabada keda tahes isegi suures rahvahulgas. Kui palju kõledam oleks elu, kui ei oleks kedagi, kes märkab oma ligimese üksindust. Üksteise märkamine muudab elu soojaks.

Jõuluralli kauplustes toob jõuluvana kingikotti asju, mis teevad südame soojaks ja panevad särama eriti laste silmad. Küllap on meie keskel ka neid, kes sooviksid teha kingitusi oma lähedastele, aga raha ei ole. Asjade väärtus on aga ajutine. Seda, mis toimub hinges, mäletatakse kaua. Mõnel aastal oleme pidanud koguduses niisuguse jõulupuu, kus tehakse üksteisele vaimseid kingitusi. Rõõm vaimsest kingitusest võib olla palju suurem kui materiaalse kingituse puhul.

Seinalehte loevad detsembris väga mitmesugused inimesed. Detsember toob adventikontsertidele toomkirikusse palju muusikahuvilisi. Jõulunädalal tulevad koolid kirikusse tähistama jõulusid. Tulijate hulgas on palju neid, kes teavad jõulusündmusest pisut vähem. Julgustan tundma huvi ja küsima. Ei ole rumalaid küsimusi, küll aga tuleb ette, et antakse rumalaid vastuseid.

Meie kirik on kuulutanud kaks järgmist aastat usuaastaiks, et usku otsida ja paluda meie maa ja rahva, kiriku ja koguduste pärast. Peapiiskop Andres Põder kirjutab oma tervituses Lääne praostkonnale: „Läänemaa usujuured on sitked ja sügavad, siin on Eesti ühed vanemad kirikud, siit on alguse saanud vaimulikud ärkamised, siin liidavad läbi aegade püsinud kogudused tänagi rahvast usus ja osaduses. Soovin teile kõigile viljakat usuaastat Jeesuse sõnadega: „Uskuge valgusesse, kuni teil valgus on, et te sünniksite valguse lasteks.“ (Jh 12:36)“

Kaunist jõulukuud ja uut kirikuaastat soovib

õpetaja Tiit Salumäe

IN MEMORIAM PEAPIISKOP EMEERITUS

26. novembri 2012 hommikul kutsus Issand oma ustava sulase peapiiskop emeeritus Kuno Pajula 88 aasta, 8 kuu ja 14 päeva vanuses taevasesse koju.

Minule oli see lahkumine täielikult ootamatu, sest rääkis Kuno Pajulaga telefonis vähem kui paar tundi enne tema lahkumist ajast igavikku. Aga selline oli Jumala tahtmine – kaunis lahkumine oma kodus ilma pika haiguse ja vaevadeta oma armsa tütre lähedal olles.

Kuno Pajula sündis 11. märtsil 1924 Virumaal. Lõpetas Väike-Maarja gümnaasiumi, mobiliseeriti 1944 Saksa armeesse, oli nõukogude vangilaagris aastatel 1944–1947.

Aastatel 1949–1959 õppis Kuno Pajula EELK Usuteaduse Instituudis ja täiendas end Göttingenis.

Ordineeriti 1950 õpetajaks. Teenis Iisaku, Kursi, Illuka, Narva Aleksandri ja Tallinna Jaani kogudust. Oli Tallinna abipraost ja konsistooriumi assessor. Valiti 1987 EELK peapiiskopiks. Selles ametis teenis ta seitse aastat kuni siirdumiseni emerituuri seoses vanusepiiri täitumisega 1994.

Peapiiskop Kuno Pajula ametiaeg oli suurte muutuste aeg Eestis. Seoses poliitilise olukorra muutustega oli kirikul võimalus tegutseda taas avalikult ja osaleda Eesti riigi ülesehitamisel. 1988 oli esimene teleülekanne Tallinna Toomkirikust Eesti Televisioonis. 1989 ilmus Uue Testamendi ja Psalmide uus tõlge. Tema ametiajal toodi Eestisse sadu tuhandeid Piibleid. 1991 õnnistas peapiiskop kasutusse Kiriku Laulu- ja Palveraamatu – ühise Kodu- ja Välis-Eesti Kirikule. Kiriku struktuurid kujundati ümber vastavalt uutele võimalustele ja vajadustele. Partnerkirikute abi oli oluline kiriku ülesehitamiseks. Kirikuvalitsus sai tagasi kolida ajaloolisesse majja. Ehitati kirikuid ja kogudusemajasid. Kirik elas läbi murrangu koos ühiskonnaga. Kuno Pajula oli Eesti Kirikute Nõukogu üks algatajatest ja selle esimene president aastatel 1989–1993.

Meenutan Kuno Pajulat kui auväärset kirikujuhti, venda ja lähedast sõpra, kellele anti olla ülemkarjaseks meie murdelisel, pingeid ja ohte täis ajal. Aga ka ajal, kui kirik elas läbi suurt kasvu - tema ametiajal ristiti üle 50000 inimese. Peapiiskop kutsus mind 1988 juhutama loodud EELK Konsistooriumi kirjastus- ja pressiosakonda. Jõuludel 1990 õnnistas Kuno Pajula kasutusse Haapsalu toomkiriku. Emerituuris olles oli Kuno Pajula kogudustes armastatud külaline. Mitmel korral külastas ta Haapsalut ja teisi Lääne praostkonna kogudusi. Erilise ustavusega teenis ta Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus.

Meie kirik on Kuno Pajula tööd hinnanud ja autasustanud teda kuldristi kandmise õiguse, konsistooriumi aukirja, teeneteristi I järgu ja elutööpreemiaga.

Kuno Pajula oli 55 aastat abielus Helgi Mägiga ja nende abielust sündis kaks tütart, Heli ja Tiina.

Peapiiskop emeeritus Kuno Pajula matusetalitus on neljapäeval, 6. detsembril kell 11 Tallinna Piiskoplikus Toomkirikus. Kuno Pajula maetakse Rahumäe kalmistule oma eeleläinud abikaasa kõrvale. Enne matusetalitust algusega kell 9.30 toimub Tallinna toomkirikus missa. Kirikutes helistatakse leinakella matuse päeval kell 12.

„Olen võidelnud head võitlemist, lõpetanud elujooksu, säilitanud usu. Nüüd on mulle valmis pandud õiguse pärg, mille Issand, õiglane kohtunik, oma päeval mulle annab, aga mitte üksnes mulle, vaid kõikidele, kes igatsevad tema ilmumist.“ 2Timoteuse 4:7-8

Tiit Salumäe

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA DETSEMBRIS

Täpsemalt loe <http://haapsalu.eelk.ee>

- L, 1. dets kl 17** esimese advendi kontsert (toomkirik). Esinevad naiskoorid Kaasike ja Krõdt. Sissepääs vaba annetusega; **kl 18** adventiküünla süütamine piiskopilinnuses. Kõnelevad linnapea Urmas Sukles ja õpetaja Tiit Salumäe. Laulavad Haapsalu linna algkooli lapsed.
- P, 2. dets kl 11** I advendi jumalateenistus armulauaga (toomkirik). Laulavad Haapsalu koguduse segakoor ja Seinäjoe koguduse koorid (Soome); **kl 18** adventikontsert (toomkirik). Perekond Järvi kammeransambel. Piletiga (8 ja 4 €).
- K, 5. dets kl 18** kogudusekool (Jaanisaal).
- R, 7. dets kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik); **kl 15** eakate teetund (Jaanisaal); **kl 19** gospelkontsert (toomkirik). Esinevad Dave Benton, Meero Muusiku neidudekoor ja saateansambel. Pilet (6–15 €).
- L, 8. dets kl 19** kaunimad jõululaulud ja Soome iseseisvuspäeva jumalateenistus (toomkirik).
- P, 9. dets kl 11** II advendi jumalateenistus armulauaga, leeripüha (toomkirik), laulab naisansambel Meelespea; **kl 11-12.15** lastekirik (toomkiriku käärkamber).
- E, 10. dets kl 19** jõulukontsert (Jaani kirik). Ooperisolist Svetlana Musina (St Peterburg), klaveril Jelizeveta Pantzenko. Sissepääs vaba annetusega.
- T, 11. dets kl 19** kontsert „Jõulud südames” (toomkirik). Esinevad Birgit Õigemeel ja Mihkel Mattisen. Piletiga (10–12 €).
- R, 14. dets kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik); **kl 15** eakate teetund (Jaanisaal); **kl 18** kirikukontsert (toomkirik). Sankt Peterburg Trio (viul, tšello, klaver) ja metsosopran. Piletiga (10 ja 15 €).
- P, 16. dets kl 11** III advendi jumalateenistus armulauaga (toomkirik). Laulab toomkoor; **kl 17** jõulukontsert (Jaani kirik). Esinevad Haapsalu muusikakooli õpilased ja orkester.
- N, 20. dets kl 12 ja 13** Haapsalu gümnaasiumi jõulukontserdid (toomkirik).
- R, 21. dets kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik); **kl 10** Haapsalu linna algkooli ja **kl 11.30** Wiedemanni gümnaasiumi jõuluaktus (toomkirik); **kl 18** kontsert (Jaani kirik). Pööripäeva lugu. Esinevad Toomas Lunge, Ilona Aasvere ja Indrek Kalda (Tartu). Piletiga (10 ja 12 €).
- P, 23. dets kl 11** IV advendi jumalateenistus armulauaga (toomkirik). Laulavad Sirje Kaasiku laululapsed; **kl 14** jõulukontsert (toomkirik). Arsise käsikellade ansambel ja rahvusoper Estonia solistid Oliver Kuusik ja Rauno Elp. Kunstiline juht Aivar Mäe. Piletiga (10 / 8€).
- E, 24. dets kl 19** jõuluõhtu jumalateenistus (toomkirik). Laulab toomkoor; **kl 24** jõuluöömissa (toomkirik). Laulab ansambel.
- T, 25. dets kl 12** I jõulupüha jumalateenistus (toomkirik). Laulab koguduse segakoor.
- K, 26. dets kl 12** II jõulupüha jumalateenistus (toomkirik).
- N, 27. dets kl 18** Johannesepäeva kontsertaktus (toomkirik). Musitseerivad Katrin Lehismets (laul), Taimi Kopli (viul), Jüri Ilves (orel). Kõnelevad linnapea Urmas Sukles ja õpetaja Tiit Salumäe. Koguduse teenetemärgi üleandmine.
- R, 28. dets kl 9** hommikupalvus (Jaani kirik).
- P, 30. dets kl 11** jumalateenistus armulauaga (toomkirik).
- E, 31. dets kl 18** vana-aasta jumalateenistus (toomkirik). Laulab koguduse segakoor; **kl 23.15 silvester vigilia** (toomkirik). Orelimuusika Lia Salumäe.

PANE TÄHELE

Ilmus Skripta Annalia 2012. Loe veebis: <http://issuu.com/ivarsoopan/docs/scriptaannalia2012veebi>

P, 23. dets kell 15 on Eesti televisiooni saates Ajalik ja ajatu perekond Salumäe kolm põlvkonda jutustamas jõulumälestusi erinevatest aegadest.

E, 24. dets kell 17 teeb Eesti televisioon otseülekande Lääne-Nigula kirikust. Jutlustab peapiiskop Andres Põder, liturg on abipraost Leevi Reinaru. Laulab koguduse ühendkoor Helle Reinaru juhatusel, kaastegevad Aigar Kõrgessaar (kitarr) ja Merili Kisant (viul). Organist on Lia Salumäe.

VEEL INFOT

T, 1. jaan kl 12 uusaasta jumalateenistus (toomkirik).

P, 6. jaan kl 11 kolmekuningapäeva jumalateenistus (toomkirik). Laulavad koguduse koorid. Algab täiskogu koosolek; koguduse nõukogu valimised (6. kuni 13. jaan kl 10.30). Koguduse jõulupuu. EELK Kirikukogu otsuse alusel toimuvad kõikides EELK kogudustes juhtorganite valimised ajavahemikul 4. november 2012 kuni 3. märts 2013. Täna koguduste nõukogu, juhatust ja revisjonikomisjoni, kes on teinud tubli tööd koguduse elu edendamisel. Kandidaadid järgmisteks valimisteks seatakse üles detsembri kuus. Kutsun kõiki koguduse liikmeid aktiivselt osalema valimistel. Info valimiste kohta leidub aadressil: <http://www.eelk.ee/valimised/>

Toomkirik ja muuseum. Konvendihoone, toomkirik, muuseum, vahitorn, laboratoorium, keskaegne klassituba jm on avatud ettetellimisel. Vaata lisa www.haapsalulinnus.ee Kirik on avatud peaukse kaudu jumalateenistuste ja kontsertide ajal.

Koguduse kantselei, Kooli 6, avatud E, K ja R kl 9-15. Tel 473 7166, 52 80635, e-post haapsalu@eelk.ee Kohtumine koguduse õpetaja Tiit Salumäega on soovitatav leppida eelnevalt kokku (tel. 52 80635).

Koguduse igakuine infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee Seinalehena on „Johannese Sõnumid” infostendil toomkirikus, Jaanimajas ja kantseleis.

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

TEGUS ISADEPÄEVA HOMMIKUPOOLIK TOOMKIRIKUS

11. novembril toimus toomkirikus traditsiooniline isadepäeva jumalateenistus, mis tõi kirikusse rõõmustaval hulgal lapsi. Kuna isadepäeva puhul on tegemist perepühaga, siis ilmestas see kogu jumalateenistust. Laulsid koguduse laululapsed Sirje Kaasiku juhendamisel, isadepäevale oli pühendatud jutlus ning eestpalves palusime kõigi nende isade, vanaisade, ristiisade ja onude eest, kelle õlul on perede heaolu. Nagu tavaks, mälestasime ka ajast igavikku kutsutud isasid. Jumalateenistuse ajal toimus käärkambris lastekiriku tund, mille jooksul lisaks tunni teema käsitlemisele jõuti ka meisterdada ning õppida selgeks Sirje Kaasiku poolt just isadepäevaks viisistatud laul „Minu issi käed,“ mille sõnade autor on Riina Nõukas. Laulu esmaettekannet toimus jumalateenistuse lõpus.

Isadepäeva on Haapsalu luterlikus koguduses perepühana peetud juba aastaid ning tavaliselt on sellega seoses toimunud ka mõni temaatiline ettevõtmine (joonistus- ja fotokonkurss, tortide küpsetamise võistlus, tänukaart isale, kirikukohv vms). Tänavu toimus isadepäeva viktoriin ning kogusime ka isadele pühendatud luuletusi. Jumalateenistuse lõpus tänasime kõiki neid, kes viktoriinil osalesid ning ka luulekeeles isadega seonduvat väljendasid. Kõik osalejad said tänutäheks vaimuliku sisuga raamatu, tänukirja ja lastekiriku õpetaja Maria küpsetatud muffineid. Peaaühinnaks olnud tort läks fortuuna tahtel proua Tiit Laarile. Iga kirikuline sai koduteele kaasa laste jagatud maiustusi.

Kristel Engman

EELK Lääne praostkonna vikaarõpetaja

JÕULUKUU ON TORE KUU

Jõulukuu on tore kuu,
toanurgas kuusepuu,
piparkoogist pungil suu,
taevas paistab hele kuu.

Väljas lumised on teed,
kaane alla saanud veed,
puudel õrnad härmakeed,
silma rõõmustavad need.

Oled jätnud oma tööd,
argisele käega lööd,
vaatad aknast tähevööd,
tunned hinges püha ööd.

Küllap on, et jõulua`ad
toovad koju imemaad.
Rahulik on hingelaad,
usud - kõik, mis vaja, saad.

Tiia Laar (detsember A.D. 2004)

KOGUDUSEKOOLIGA VÕIB NÜÜDKI LIITUDA

Austatud Haapsalu Püha Johannese koguduse liige!

Olete oodatud liituma kursusega, mis algas novembri kuus! Vabatahtlike kogudusekoolis süvenetakse põhjalikumalt leerikooli temadesse, uuritakse Piiblit ning otsitakse endale sobivat teenimisviisi koguduses.

Õppetööd juhivad staažikad misjonärid, kogudusetöö arendajad Juha ja Anu Väliaho.

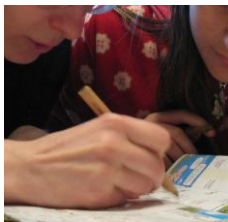
Kokku saadakse õhtupoolikuti üks kord kahe nädala jooksul.

Kursusele saab registreerida kantseleis või haapsalu@eelk.ee

Oodatud on kõik olenemata east, huvialast, haridusest jne – Jumal saab kasutada igäüht!

Kokku saadakse üle kolmapäeva kell 18 jaanimajas (Kooli tn 4).

Järgmine kohtumine on 5. detsembril kell 18. Vabatahtlike kogudusekooli korraldab EELK Misjonikeskus.

DIRIGENT JA KUNINGAS

Ott Marten (6) tahab saada dirigendiks. Luukas (2) tahab saada kuningaks. Järgmiseks hommikuks on Luukas meelt muutnud ja teatab, et tahab ka dirigendiks saada, kuid lisab siis vaikselt: "Aga natukene ikka kuningaks ka!"

SÜNNIPÄEVAD DETSEMBRIS

2. dets	Linda Reinsaar Mare Padu	
3. dets	Varje Võrklaev Marju Kelviste	
5. dets	Alma Leppik Viia Birnbaum Lea Kiis	91
7. dets	Karmel Naudre	
8. dets	Ragne Miller	25
9. dets	Kaido Kliss	
11. dets	Ahto Eesmäe	
12. dets	Elise Sarapuu Karin Julge Jaagup Toompuu	30
13. dets	Krista Leppiko Hanna Stina Lepmets	
14. dets	Erna Virro Kairit Martson	
15. dets	Heino Koha Marge Kivi	55
16. dets	Aasa Ellerhein Magda Kүүнарpuu Janno Stern	99 25
17. dets	Antonia Bakis Arvi Sinisaar Luule Sinisaar Max Alexander Nordström	100 70 75
18. dets	Annika Annus	
19. dets	Leili Kirs	
22. dets	Andres Lingkreim Kerli Truuver	40
23. dets	Liilia Šipulin Kadi Saviir Keitlin Viita	
24. dets	Mariliis Olenko	
25. dets	Tiit Salumäe Tiina Mikkor Liis-Marii Järve	
26. dets	Olev Loodus	
27. dets	Marleen Randpere	
28. dets	Rene Serg Jüri Salumäe	50
29. dets	Ülo Niin Kristel Peikel	
30. dets	Katrin Alliku	
31. dets	Lehte Ilves	

PALJU ÕNNE JA ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE!

DETSEMBRI JUHTSALM JA PALVE

“Ennäe, neitsi jääb lapseootele ja toob ilmale poja, ja teda hüütakse nimega Immaanuel”.

Matteuse 1:23

Armas Isa,
taas oleme jõudnud rõõmsa ootuse aega,
kus ootame valguse võitu pimeduse üle,
kus ootame päeva, mil võime tähistada
Sinu armsa Poja sündi.
Täname Sind, et täitsid oma töotuse,
millest andsid teada prohvetite kaudu:
Immaanuel on alati koos meiega,
ka kogu selle rõõmsa ootuse aja.
Aita ka meil olla Sinu Poja väärilised,
armas Isa.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS

Koguduse kantselei on avatud E, K ja R kell 9-15.

Annetusmüük on avatud E, K ja R kell 9.30-13. Alates 17. detsembrist on jõuluaheaeg.

Telefon 473 7166, 473 7167, 528 0635.
E-post haapsalu@eelk.ee
Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>
Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu
Pangakonto SEB 10602003965006; Swedbank 1120274032.
Registrikood 80210533

TOIMETUS

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 4737 166, 4737 167, 4737 017, 5280 635.
Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com; 5289 527.
Lydia Kalda E-post: haapsalu@eelk.ee; lydia.kalda@hotmail.com; 53477633.
Lia Salumäe E-post: lia.salumae@gmail.com; 53039 835.
Lehte Ilves E-post: lehte@le.ee
Ingrid Laasi E-post: ingridlaasi@hotmail.ee
Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee
Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de
Teno Ilves E-post: teno.ilves@mail.ee

Koguduse häälekandja Johannese Sõnumid ilmub septembrist 2008 kord kuus. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soove, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Seinaleht asub Haapsalu toomkirikus peaukse kõrval, koguduse kantseleis ja Jaanimajas. E-postiga saadame lehe neile, kelle aadress on meil teada. Ootame teie kõigi abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Selleks palume anda teada e-posti aadress koguduse kantseleisse.